

Маслій Наталія Володимирівна,

студентка спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Подорожна Т. С.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

Найважливішим чинником успішної діяльності підприємств на сьогоднішній день виступає її правове забезпечення. Українське законодавство, в тому числі і законодавство про банкрутство, має ряд недоліків та потребує певного реформування.

У наш час банкрутство - невід'ємний елемент ринкової економіки. Система норм, що регламентують відносини, пов'язані з банкрутством являє собою господарсько-правовий інститут, якому властиве з'єднання публічно-правових і приватноправових засад.

Загальні проблеми правового регулювання банкрутства в Україні активно досліджували у своїх наукових працях Р.Г. Афанасьєв, О.М.Бірюков, В.В. Джунь, Б.М. Малига, Б.М. Поляков, В.В. Радзивілюк, О.О. Степанов, М.І. Тітов та ін. Переважна більшість сучасних наукових робіт фахівців та вчених зосереджена на дослідженні фундаментальних засад банкрутства. При цьому проблематика заходів щодо відновлення платоспроможності боржника та напрямів їх реалізації ще не стала предметом усебічного дослідження, а окремі теоретичні розробки носять фрагментарний характер.

Банкрутство є необхідним і дійовим інструментом ринкової економіки. Це власне механізм, за допомогою якого розв'язуються питання щодо неплатоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності. Правовою підставою функціонування інституту банкрутства є Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [1]. Інститут банкрутства також регламентують Конституція України [2], Господарський Кодекс України [3], Цивільний Кодекс України [4] та ряд інших нормативно-правових актів.

Найважливішою проблемою правового регулювання в Україні на сьогоднішній день є досить слабка позиція боржника, подальша діяльність якого повністю залежить від дій кредиторів. Також вищі органи влади ще до відкриття самої процедури банкрутства, наперед визначають долю господарюючого суб'єкта і замість того, щоб проводити певні заходи щодо відновлення платоспроможності, роблять фактично провадження справи про банкрутство формальністю. Вони самі визначають кандидатуру керуючого санацією, її терміни і найважливіші питання, що повинні на ній розглядатися, таким чином проводять свою політику ліквідації боржника, не звертаючи ніякої уваги на його інтереси.

Загалом, рівень розвиненості системи регулювання банкрутства вказує на рівень розвитку ринкових відносин у країні в цілому, на ступінь захисту інтересів боржника у процедурі неспроможності, що дозволяє зробити висновок про ступінь регулювання економіки з боку держави. Сьогодні важливим показником ринкових перетворень, які відбуваються у пострадянських країнах, є наявність розробленого законодавства про банкрутство, яке виконує функції регулятора конкуренції та є дієвим механізмом у розв'язанні проблем заборгованості між суб'єктами господарювання.

Проблеми, що виникають при розгляді справ про банкрутство, обумовлені, насамперед, недосконалістю чинного законодавства про відновлення платоспроможності та наявними колізіями з іншими галузями законодавства, в окремих випадках - недостатнім рівнем кваліфікації суддів, які розглядають цю складну категорію справ, і насамкінець, недобросовісністю, а часом і зловживанням з боку учасників провадження у справах про банкрутство.

Слід визнати, що в Україні процедура банкрутства часто використовується, як частина схеми зміни права власності. З огляду на задеклароване прагнення України стати активним учасником світового співтовариства не можна не враховувати певні принципи побудови правової системи країн учасниць світового господарства, включаючи й законодавство про банкрутство. Серед таких принципів, на думку В. С. Щербини, переважають гласність, публічність, відкритість процедур, підзвітність призначених професійних осіб тощо [3, с. 181]. Критичний перегляд чинного законодавства України про банкрутство, введення згаданих принципів у чинний спеціальний закон, на нашу думку, є необхідним для відповідності чинного законодавства світовим стандартам у цій галузі.

Отже, правове регулювання банкрутства в Україні потребує вдосконалення, зокрема щодо стимулювання усіх учасників процедури банкрутства; на відновлення їх платоспроможності, а не на ліквідацію, як це відбувається тепер. Такі дії сприятимуть збереженню кількості господарюючих суб'єктів, а вони, в свою чергу забезпечуватимуть сталий розвиток економіки і підвищуватимуть добробут громадян.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/annot/254к/96>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Щербина В. С. Господарське право України: Навч. посібник. - 3-є вид., перероб. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2002.–640с.